

نقش صفات مرضی، روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و هیجانی در پیش‌بینی اختلالات شخصیت خوشه C □

The Role of Pathological Traits, Early Maladaptive Schemas and Emotional in Predicting Personality Disorders of Cluster "C" □

Alireza Gol, MSc

Behnaz Shid Anbarani, MSc

Hamidreza Aghamohammadian Sharbaf, PhD ✉*

Sajjad Namvar Tabatabaee, MSc

Mohammad Khakshour Kameh Olya, MSc

علیرضا گل*

بهناز شیدانبارانی*

دکتر حمیدرضا آقامحمدیان شرباف*

سجاد نامور طباطبائی*

محمد خاکشور کامه علیا*

Abstract

چکیده

The purpose of this study was to investigate the role of pathological (morbid) personality traits, early maladaptive and emotional schemas in predicting C-Cluster personality disorders. This is a descriptive correlational study. The sample is 359 (230 females and 129 males) who were selected from the age range of 18-50 years in Mashhad. The research instruments were Personality Disorder Questionnaire (PDQ-4), DSM-5 Personality Inventory (PID-5), Early Maladaptive Schemas Questionnaire (YSQ) and Leahy Emotional Schema Scale (LESS). Descriptive statistics, Pearson correlation and stepwise multiple regression analysis were used for data analysis. The findings of this study showed that the variables of control, impaired autonomy, disinhibition, rumination, negative affectivity, consensus, and rationality are significantly capable of predicting dependent personality disorder and the variables of control, disconnection and rejection, guilt and shame, expression, negative affectivity, higher values, and duration had significant predictive power of avoidant personality disorder. variables of negative affectivity, simplistic view of emotion, psychoticism, higher values, disinhibition, and guilt and shame significantly predict the obsessive-compulsive personality disorder. It can be concluded that morbid personality traits, early maladaptive, and emotional schemas play a significant role in predicting personality disorders of cluster "C".

Keywords: personality disorders, pathological personality traits, early maladaptive and emotional schemas

هدف مطالعه حاضر تعیین نقش صفات مرضی شخصیت، روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و هیجانی در پیش‌بینی اختلالات شخصیت خوشه C می‌باشد. این پژوهش توصیفی و از نوع مطالعات همبستگی می‌باشد. نمونه آماری ۳۵۹ نفر (۲۳۰ نفر زن و ۱۲۹ نفر مرد) می‌باشد که به صورت در دسترس از بین افراد دامنه سنی ۱۸ تا ۵۰ سال شهرستان مشهد انتخاب گردید. ابزار پژوهش شامل پرسش‌نامه اختلال‌های شخصیت، سیاهه شخصیت براساس DSM-5، پرسشنامه روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و مقیاس روان‌بنه‌های هیجانی لیهی بود. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی، همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام استفاده شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که متغیرهای کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی، بازخورد فکری، عاطفه منفی، اتفاق نظر، منطقی بودن به شکل معناداری دارای توان پیش‌بینی اختلال شخصیت وابسته هستند و متغیرهای کنترل، طرد و بریدگی، احساس گناه و شرم، ابراز، عاطفه منفی، ارزش‌های برتر و دوام به شکل معناداری دارای توان پیش‌بینی اختلال شخصیت اجتنابی هستند و متغیرهای عاطفه منفی، دیدگاه ساده‌انگارانه به هیجان، روان‌پریشی‌گرایی، ارزش‌های برتر، مهارگسیختگی و احساس گناه و شرم به شکل معناداری دارای توان پیش‌بینی اختلال شخصیت وسواسی‌جبری هستند. از یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که صفات مرضی شخصیت، روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و هیجانی در پیش‌بینی اختلالات شخصیت خوشه C نقش معناداری را دارد.

کلیدواژه‌ها: اختلال‌های شخصیت، صفات مرضی شخصیت، روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و هیجانی

□ Department of Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, I. R. Iran.

✉Email: aghamohammadian@ferdowsi.um.ac.ir

□ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۷/۸ تصویب نهایی: ۱۳۹۹/۱/۲۴

* گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد

● مقدمه

«اختلال شخصیت» با ناسازگاری فراگیر و انعطاف ناپذیری و اختلال در رفتار، شناخت، حالت عاطفی (هیجان پذیری) و کنترل تکانه مشخص می‌شود؛ به طور معناداری از انتظارات فرهنگی جامعه آن فرد انحراف دارد، و غالباً منجر به آشفتگی ذهنی، نقص عملکرد اجتماعی و شغلی می‌شود. در نوجوانی یا اوایل بزرگسالی شروع می‌شود و در سراسر بزرگسالی نسبتاً با ثبات است (لیوزلی و لارستون، ۲۰۱۸؛ *انجمن روانپزشکی آمریکا*، ۲۰۱۳). علائم اختلال‌های شخصیت، برون-دگرساز هستند؛ یعنی می‌تواند محیط بیرونی خود را تغییر دهد و بر نیازهای خود منطبق سازد؛ همچنین اختلال‌های شخصیت خود-همخوان هستند؛ یعنی برای فرد قابل قبول و پذیرفتنی است؛ لذا افراد دچار اختلال‌های شخصیت از بابت رفتار غیرانطباقی خود احساس اضطراب یا گناه نمی‌کنند و در برابر درمان مقاومت می‌کنند (جوزف، ۲۰۱۹؛ لیوزلی و لارستون، ۲۰۱۸). اختلال‌های شخصیت براساس شباهت‌های توصیفی به سه خوشه‌ی عمده طبقه‌بندی می‌شوند: خوشه A اختلال شخصیت پارانوئید، اسکیزوئید و اسکیزوتایپی را در بردارد. خوشه B اختلال شخصیت ضداجتماعی، مرزی، نمایشی و خودشیفته را شامل می‌شود و در خوشه C نیز اختلال‌های اجتنابی، وابسته و وسواسی-اجباری قرار دارند که اشتراک این سه در تجربه‌ی سطح بالایی از اضطراب است (انجمن روانپزشکی آمریکا، ۲۰۱۳؛ *الدوم*، ۲۰۱۸). شخصیت و اختلال‌های آن می‌تواند متغیر تعدیل‌کننده‌ای برای دامنه وسیعی از بدکارکردی‌های بین فردی و روان‌شناختی و متغیرهای مرضی باشند (بینی و همکاران، ۲۰۱۹) و معمولاً با هزینه‌ها و مشکلاتی همراه است که فراتر از خود اختلال‌های روانی‌اند (کوئیچرز و همکاران، ۲۰۱۰). مسئله اساسی نظام تشخیصی اختلالات شخصیت در DSM-III و DSM-IV این بوده است که براساس «طبقه‌بندی مقوله‌ای» (رویکرد همه یا هیچ) بوده است اما همسو با داده‌های جدید، مدل ابعادی برای توصیف تفاوت‌های فردی مربوط به اختلال‌های شخصیت در DSM-5^۱ پیشنهاد گردید (انجمن روانپزشکی آمریکا، ۲۰۱۳). در این مدل، نظامی را برای تشخیص اختلال‌های شخصیت پیشنهاد می‌دهد که علاوه بر طبقه‌بندی اختلال‌های بر ابعاد صفات ناسازگار (ناکارآمد) نیز تأکید دارد. این نظام سعی دارد که همراه با اختلال‌های شخصیت قبلی، صفات مشخص و ویژه‌تری (۲۵ صفت) را ارائه دهد که هر کدام زیرمجموعه صفات مرضی شخصیتی کلی‌تری هستند. جنبه ابعادی

مدل پیشنهادی دارای ۵ حیطه است و عبارتند از: «عاطفه منفی»، «گسستگی»، «خصوصیت مرضی»، «مهارگسیختگی» و «روانپریشی‌گرایی» (آشتون و همکاران، ۲۰۱۲). طبق مطالعه موری، بنسون و اسکودول (۲۰۱۶) بین این دو نظام جدید و قدیم طبقه‌بندی اختلال‌های شخصیت در DSM-IV ارتباط معناداری وجود دارد و می‌توان این دو نظام طبقه‌بندی را یکی کرد. این صفات مرضی در پیش‌بینی اختلال‌های شخصیت می‌تواند کمک‌کننده باشند که البته در این مقاله اختصاصاً روی اختلال‌های شخصیت خوشه C تأکید شده است.

از جمله متغیرهای دیگری که می‌تواند اختلال‌های شخصیت را پیش‌بینی کند، «روان‌بنه‌های ناسازگار/اولیه» است. روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب‌رسانی هستند که در ابتدای رشد و تحول در ذهن شکل گرفته‌اند و در سیر زندگی تکرار شده و بر نحوه تعبیر و تفسیر تجارب و رابطه با دیگران تأثیر می‌گذارند (باخ، لاکوود و یانگ، ۲۰۱۸). پژوهش نوردال، هولث و هیوگام (۲۰۰۵) نشان داد که اختلال شخصیت نمایشی با روان‌بنه استحقاق، اختلال شخصیت خودشیفته با روان‌بنه‌های آسیب‌پذیری نسبت به ضرر، خودکنترلی ناکافی و بازداری هیجانی مرتبط بود. اختلال شخصیت مرضی با وابستگی، شرم/نقص، بیگانگی اجتماعی، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر، محرومیت هیجانی، وابستگی، بی‌اعتمادی/بدرفتاری ارتباط داشت. طبق پژوهش کار و فرانسیس (۲۰۱۰) روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه خاصی با اختلال‌های شخصیت خاصی ارتباط معنادار دارند.

یکی از حوزه‌های جدیدی که نظر محققان را به خود جلب کرده است روان‌بنه‌های هیجانی و نقش آنها در اختلال‌های روانی و شخصیت می‌باشد. روان‌بنه‌های هیجانی به طرح‌ها، روش‌ها و راهبردهای استفاده شده توسط یک فرد در پاسخ به یک هیجان اطلاق می‌شود (لیهی، ۲۰۱۸؛ لیهی، ۲۰۰۲). لیهی ۱۴ حیطه روان‌بنه‌های هیجانی را شناسایی کرده است: «دوام»، «کنترل»، «قابلیت درک»، «اتفاق نظر»، «احساس گناه و شرم»، «منطقی بودن»، «دیدگاه ساده‌انگارانه به هیجان»، «ارزش‌های برتر»، «براز»، «اعتباریابی (تأییدطلبی)»، «پذیرش»، «سرزنش»، «کرنخی و بازخورد فکری». لیهی در پژوهش‌های خود نشان داد که باورهای منفی خاصی در مورد هیجان‌ات در این حوزه‌ها با افسردگی، اضطراب، اختلال‌های شخصیت، وابستگی به الکل و نارضایتی زناشویی همبستگی بالایی را داشتند (لیهی، ۲۰۱۸).

با توجه به شیوع ۱۵٪ اختلال‌های شخصیت در جوامع (انجمن روان پزشکی آمریکا،

۲۰۱۳) لازم به نظر می‌رسد در مورد متغیرهای پیش‌بینی‌کننده آن پژوهشی گسترده صورت گیرد. از آنجا که روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، صفات مرضی شخصیت و روان‌بنه‌های هیجانی الگوی بسیاری از اختلال‌های شخصیت می‌باشند و با توجه به اهمیت شناسایی متغیرهای پیش‌بینی‌کننده اختلال‌های شخصیت و اهمیت پیشگیری و درمان زودهنگام این اختلال‌های، در این پژوهش تلاش می‌گردد تا نقش روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، صفات مرضی شخصیت و روان‌بنه‌های هیجانی در پیش‌بینی اختلال‌های خوشه C شخصیت بررسی شود. پژوهش حاضر در پی پاسخ علمی به این سؤال اساسی است که آیا روان‌بنه‌های ناسازگار، صفات مرضی شخصیت و روان‌بنه‌های هیجانی می‌توانند اختلال‌های شخصیت خوشه C را پیش‌بینی کند یا خیر؟

● روش

این پژوهش، توصیفی و از نوع مطالعات همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد و موسسات آموزش عالی شهرستان مشهد با دامنه سنی ۱۸ تا ۵۰ سال که در نیمسال دوم سال ۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند، می‌شود. حجم نمونه براساس فرمول شارل کوکران در سطح ۵ درصد ۳۸۴ نفر انتخاب گردید. انتخاب آزمودنی‌ها به صورت در دسترس بود. حجم نمونه ۳۵۹ نفر در این پژوهش براساس مطالعات کلاین (۲۰۰۵) انتخاب شد. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی، همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام استفاده شد. داده‌های به‌دست آمده به وسیله نرم‌افزار آماری SPSS-23 تحلیل گردید. آزمودنی‌ها پرسشنامه اختلال‌های شخصیت (PDQ-4)، پرسش‌نامه شخصیت براساس DSM-5 (PID-5)، پرسشنامه روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه (YSQ) و مقیاس روان‌بنه‌های هیجانی لیهی (LESS) را به صورت داوطلبانه تکمیل کردند و برای ایجاد انگیزه برای پر کردن و صحت داده‌ها، تفسیر پرسش‌نامه‌ها به صورت مفصل برای یکایک آنها ارسال گردید. میزان p کمتر از ۰/۰۵ معنی دار در نظر گرفته شد.

● ابزار

□ الف: پرسشنامه اختلال‌های شخصیت^۳ (PDQ-4): این پرسشنامه اختلال‌های شخصیت را بر اساس آنچه که در راهنمای تشخیصی و آماری ویرایش چهارم عنوان شده و دو اختلال شخصیتی که در پیوست این نسخه آمده، مورد ارزیابی قرار می‌دهد. این پرسشنامه توسط بگی و فارولدن (۲۰۰۷) ساخته شد. همسانی درونی این پرسشنامه بین بازه ۰/۵۶

(اسکیزویید) تا ۰/۸۴ (وابسته) گزارش شده است (به نقل از ون و لیانگ، ۲۰۱۶).

□ ب: سیاهه شخصیت برای DSM-5^۴ (PID-5): یک فرم خود گزارشی است که ۵ بعد اصلی شخصیت مرضی از راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی ویرایش پنجم را مورد ارزیابی قرار می‌دهد، این سیاهه توسط کروگر و همکاران در سال ۲۰۱۱ ساخته شد. ۵ بعد اصلی صفات شخصیت که در ابزار مورد سنجش قرار می‌گیرد شامل عاطفه منفی، گسستگی، خصومت مرضی، مهارگسیختگی و روان‌پریشی‌گرایی می‌باشد. آلفای کرونباخ برای PID-5 در بازه‌ای بین ۰/۶۸ تا ۰/۹۵ با میانه ۰/۸۵ می‌باشد (گریفین و ساموئل، ۲۰۱۴). در این پژوهش از فرم ۲۵ سوالی این سیاهه استفاده می‌شود. دامنه آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر در خرده مقیاس‌ها بین ۰/۷ تا ۰/۶۸ به دست آمد. هنوز پژوهش داخلی در مورد روایی و اعتبار این ابزار انجام نگردیده است.

□ ج: پرسشنامه روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه^۵ (YSQ): توسط یانگ برای اندازه‌گیری روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه ساخته شده است. شکل کوتاه پرسشنامه روان‌بنه‌ها (YSQ-SF) برای اندازه‌گیری ۱۸ روان‌بنه ناسازگار اولیه براساس فرم اصلی ساخته شد. این پرسشنامه دارای ۹۰ سوال است که ۱۸ حیطه از روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه از قبیل محرومیت هیجانی، رهاشدگی/بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی/بدرفتاری، انزوای اجتماعی/بیگانگی، نقص/شرم، شکست در پیشرفت، وابستگی/بی‌کفایتی عملی، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر و بیماری، گرفتاری، اطاعت، ایثار (فداکاری)، بازداری هیجانی، معیارهای سختگیرانه، استحقاق بودن/برتری داشتن، خویشتن‌داری/خود انضباطی ناکافی، تحسین/جلب توجه، نگرانی/بدبینی، خود-تنبیهی را اندازه می‌گیرد (اشمید، جوینر، یانگ و تلچ، ۱۹۹۵). فتی (۱۳۸۲) اعتبار ارزیاب‌ها در طی زمان را برای این پرسشنامه برابر ۰/۲۳ و روایی محتوایی آن را برابر با ۰/۴۲ گزارش کرده است (به نقل از صدوقی و همکاران، ۱۳۸۷). هنجاریابی این پرسش‌نامه در ایران توسط آهی (۱۳۸۴) بر روی ۳۸۷ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های تهران انجام شده است که همسانی درونی این پرسش‌نامه با استفاده از آلفای کرونباخ در افراد مؤنث ۰/۹۷ و در افراد مذکر ۰/۹۸ بود. در پژوهش حاضر، میزان آلفای کرونباخ (همسانی درونی) برای این پرسشنامه ۰/۹۶ به دست آمد.

□ د: مقیاس روان‌بنه‌های هیجانی لیهی^۶ (LESS): در سال ۲۰۰۲ توسط رابرت لیهی

برای شناسایی روان‌بنه‌های هیجانی مختلف طراحی گردید که دربردارنده ۱۴ بعد و ۵۰ سوال است که درمقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت محاسبه می‌شود. این مقیاس به طور کلی مشخص می‌کند که فرد در طی ماه گذشته با احساسات و هیجان‌های خود چگونه برخورد می‌کند. همسانی درونی آن (آلفای کرونباخ ۰/۸۶) به دست آمده و ضریب اعتبار دو نیمه مقیاس برابر ۰/۷۰ است (یاووز و همکاران، ۲۰۱۱).

● یافته‌ها

تعداد اعضای شرکت کننده در این پژوهش ۳۵۹ نفر بود. میانگین سنی شرکت کنندگان ۲۷/۱۵ و انحراف معیار آن ۸/۹۶ بود. از بین شرکت کنندگان ۱۲۹ نفر (معادل ۳۵/۳۰ درصد) مرد و ۲۳۰ نفر (معادل ۶۳/۰ درصد) زن بودند. ۱/۴ درصد شرکت کنندگان دارای مدرک سیکل (۵ نفر)، ۲۰/۰ درصد مدرک دیپلم (۷۳ نفر)، ۸/۵ درصد مدرک فوق دیپلم (۳۱ نفر)، ۵۶/۷ درصد مدرک لیسانس (۲۰۷ نفر)، ۱۱ درصد مدرک فوق لیسانس (۴۰ نفر) و ۰/۸ درصد (۳ نفر) دارای مدرک تحصیلی دکتری بودند. پس از جمع‌آوری داده‌ها، به منظور بررسی نقش صفات مرضی شخصیت، روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و روان‌بنه‌های هیجانی در پیش‌بینی اختلال‌های شخصیت خوشه C تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار SPSS-23 انجام شد. سطح معناداری آماری ۹۵ درصد برای محاسبات در نظر گرفته شده است. در جدول‌های ۱، ۲ و ۳ میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش (حوزه‌های روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، صفات مرضی شخصیت، روان‌بنه‌های هیجانی و اختلال‌های شخصیت) بر روی ۳۵۹ نفر نشان داده شده است (آمار توصیفی). همان‌طور که مشاهده می‌شود بیشترین میانگین مربوط به صفت مرضی عاطفه منفی، حوزه روان‌بنه طرد و بریدگی، روان‌بنه هیجانی پذیرش احساسات و اختلال شخصیت وسواسی-جبری می‌باشد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار حوزه‌های روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و صفات مرضی شخصیت

میانگین	انحراف معیار	صفات مرضی شخصیت	میانگین	انحراف معیار	حوزه روان‌بنه‌ای
۶/۴۶	۲/۸۸	عاطفه منفی	۶۱/۹۴	۲۲/۲۰	طرد و بریدگی
۵/۶۳	۲/۶۶	گسستگی	۴۷/۳۰	۱۸/۵۱	خودگردانی و عملکرد مختل
۶/۵۸	۲/۰۸	خصومت	۳۱/۷۹	۸/۰۰	محدودیت مختل
۵/۲۱	۲/۷۲	مهاری گسستگی	۴۷/۰۳	۱۱/۹۷	دیگر جهت مندی
۵/۰۲	۲/۸۳	روان‌پریشی	۶۲/۰۱	۱۵/۸۸	گوش به زنگی بیش از حد

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار روان بنه های هیجانی

میانگین	انحراف معیار	روان بنه هیجانی	میانگین	انحراف معیار	روان بنه هیجانی
۷/۱۰	۲/۶۸	سرزنش	۱۰/۵۶	۲/۳۶	اعتباریابی
۱۳/۰۸	۳/۱۸	منطقی بودن	۸/۸۷	۳/۵۵	قابلیت درک
۶/۹۳	۲/۴۴	دوام	۱۱/۸۵	۴/۰۵	احساس گناه
۱۳/۱۵	۳/۷۵	اتفاق نظر	۱۶/۳۷	۴/۱۰	دیدگاه ساده انگارانه به هیجان
۲۵/۵۹	۶/۴۲	پذیرش احساسات	۱۱/۷۵	۲/۵۴	ارزش های برتر
۱۹/۳۱	۵/۸۱	باز خورد فکری	۸/۵۲	۳/۵۴	کنترل
۷/۴۴	۲/۴۸	ابراز	۵/۶۵	۲/۲۵	کرخی

جدول ۳. میانگین و انحراف معیار اختلال های شخصیت خوشه C

اختلال شخصیت	میانگین	انحراف معیار
وابسته	۲/۲۳	۱/۸۴
اجتنابی	۲/۸۳	۱/۸۰
وسواسی-جبری	۴/۷۰	۱/۴۳

در جدول های ۴ تا ۷ ضرایب همبستگی و معناداری آماری بین روان بنه های ناسازگار اولیه و صفات مرضی شخصیت و روان بنه های هیجانی با اختلال های شخصیت خوشه C بیان شده است. همان طور که در جدول ۴ مشاهده می شود حوزه «طرد و بریدگی» بیشترین همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت اجتنابی دارد؛ حوزه خودگردانی و عملکرد مختل بیشترین همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت وابسته دارد و حوزه گوش به زنگی بیش از حد بیشترین همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت وسواسی-جبری دارد.

جدول ۴. ضرایب همبستگی و معناداری آماری حوزه های روان بنه های ناسازگار اولیه و اختلال شخصیت

متغیر	اختلال	شخصیت وابسته	شخصیت اجتنابی	شخصیت وسواسی جبری
	طرد و بریدگی	۰/۳۱*	۰/۳۸*	۰/۱۱*
	خودگردانی و عملکرد مختل	۰/۳۴*	۰/۳۶*	۰/۱۱*
	محدودیت مختل	۰/۲۲*	۰/۳۰*	۰/۰۷*
	دیگر جهت مندی	۰/۲۹*	۰/۳۰*	۰/۱۳*
	گوش به زنگی بیش از حد	۰/۲۳*	۰/۳۵*	۰/۱۵*

* معادل 0/05، ** معادل 0/01 p<

جدول ۵ مشاهده می دهد، روان بنه هیجانی قابلیت درک (هیجانان منفی ای که توسط دیگران نمی توانند درک شود) و صفات مرضی عاطفی منفی و مهارت گسیختگی بیشترین

همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت وابسته دارد و روان بنه هیجانی احساس گناه و دیدگاه ساده انگارانه به هیجان و صفت مرضی عاطفه منفی بیشترین همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت وسواسی- جبری دارد و روان بنه های هیجانی کنترل، احساس گناه و قابلیت درک و صفت مرضی عاطفه منفی بیشتر همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت اجتنابی دارد.

جدول ۵. ضرایب همبستگی و معناداری آماری روان بنه های هیجانی و صفات مرضی با اختلال شخصیت

متغیر	اختلال	شخصیت وابسته	شخصیت اجتنابی	شخصیت وسواسی جبری
اعتباریابی		۰/۰۴**	۰/۰۵**	۰/۱۳*
قابلیت درک		۰/۳۱*	۰/۳۳*	۰/۱۷*
احساس گناه		۰/۲۷*	۰/۳۷*	۰/۲۱*
دیدگاه ساده انگارانه به هیجان		۰/۰۶**	۰/۱۸*	۰/۲۱*
ارزش های برتر		۰/۰۱**	۰/۲۰*	۰/۰۲**
کنترل		۰/۴۰*	۰/۴۲*	۰/۱۸*
کرخی		۰/۱۳*	۰/۱۴*	۰/۰۴**
منطقی بودن		-۰/۱۲**	۰/۰۲**	۰/۰۷**
دوام		۰/۱۴*	۰/۱۱*	۰/۱۱*
اتفاق نظر		۰/۲۰*	۰/۱۸*	۰/۱۲*
پذیرش احساسات		۰/۱۶*	۰/۲۶*	۰/۱۴*
بازخورد فکری		-۰/۰۴**	۰/۰۵**	۰/۰۵**
ابراز		۰/۰۱**	-۰/۰۴**	۰/۰۱**
سرزنش		۰/۱۶*	۰/۲۱*	۰/۱۲*
عاطفه منفی		۰/۳۳*	۰/۳۲*	۰/۲۴*
گسستگی		۰/۱۲*	۰/۲۶*	۰/۰۹**
خصوصیت		۰/۱۸*	۰/۱۷*	۰/۱۳*
مهارت گسیختگی		۰/۳۵*	۰/۲۸*	-۰/۰۱**
روانپزیشی		۰/۲۸*	۰/۲۸*	۰/۲۰*

* معادل 0/05، ** معادل 0/01 p

○ در این بخش ارتباط هر کدام از حوزه های اختلال های شخصیت خوشه C، با مجموعه صفات مرضی شخصیت و روان بنه های ناسازگار اولیه و روان بنه های هیجانی در کنار هم، بررسی می گردد تا میزان ارتباط و همبستگی این اختلال های با هر کدام از حوزه های روان بنه های ناسازگار اولیه و صفات مرضی و روان بنه های هیجانی مشخص شود. به این منظور از روش تحلیل رگرسیون گام به گام با روش بهینه (Stepwise) استفاده می کنیم. در این روش

هرکدام از حوزه‌های روان‌بده‌های ناسازگار اولیه و صفات مرضی و روان‌بده‌های هیجانی که اهمیت بیشتری در پیش‌بینی حوزه روان‌بده داشته باشند وارد شده و هر کدام اهمیت کمی داشته باشند از محاسبات خارج می‌شوند. به عبارت دیگر متغیر مستقلی که تأثیری محسوس در ارتباط با متغیر وابسته نداشته باشد از تحلیل حذف می‌شود و وارد معادله نمی‌شود. نتایج تحلیل آماری به شرح زیر است:

جدول ۶. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رابطه اختلال شخصیت وابسته با متغیرهای پیش‌بین

گام	متغیر پیش‌بین	متغیر تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معنی‌داری
۱	کنترل	رگرسیون	۲۰۶/۹۵	۱	۲۰۶/۹۵	۷۲/۱۹	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۱۰۱۴/۶۹	۳۵۸	۲/۸۶		
		مجموع	۱۲۲۱/۶۴	۳۵۹			
۲	کنترل، خودگردانی مختل	رگرسیون	۲۷۲/۵۵	۲	۱۳۶/۲۸	۵۰/۶۸	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۹۴۹/۰۹	۳۵۷	۲/۶۸		
		مجموع	۱۲۲۱/۶۴	۳۵۹			
۳	کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی	رگرسیون	۳۰۳/۸۹	۳	۱۰۱/۲۹	۳۸/۸۵	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۹۱۷/۷۵	۳۵۶	۲/۶۰		
		مجموع	۱۲۲۱/۶۴	۳۵۹			
۴	کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی، بازخورد فکری	رگرسیون	۳۳۰/۲۲	۴	۸۲/۵۵	۳۲/۵۰	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۸۹۱/۴۲	۳۵۵	۲/۵۴		
		مجموع	۱۲۲۱/۶۴	۳۵۹			
۵	کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی، بازخورد فکری، عاطفه منفی	رگرسیون	۳۵۲/۴۷	۵	۷۰/۴۹	۲۸/۳۸	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۸۶۹/۱۷	۳۵۴	۲/۴۸		
		مجموع	۱۲۲۱/۶۴	۳۵۹			
۶	کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی، بازخورد فکری، عاطفه منفی، اتفاق نظر	رگرسیون	۳۶۳/۴۲	۶	۶۰/۵۷	۲۴/۶۳	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۸۵۸/۲۲	۳۵۳	۲/۴۵		
		مجموع	۱۲۲۱/۶۴	۳۵۹			
۷	کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی، بازخورد فکری، عاطفه منفی، اتفاق نظر، منطقی بودن	رگرسیون	۳۷۷/۰۵	۷	۵۳/۸۶	۲۲/۱۹	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۸۴۴/۵۹	۳۵۲	۲/۴۲		
		مجموع	۱۲۲۱/۶۴	۳۵۹			

** سطح معناداری معادل $p < 0/05$ در نظر گرفته شده است

معادله رگرسیون، ۷ متغیر کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی، بازخورد فکری، عاطفه منفی، اتفاق نظر، منطقی بودن را بیرون کشید که ضریب تعیین آنها به ترتیب ۰/۱۶۹، ۰/۲۲۳، ۰/۲۴۹، ۰/۲۷۰، ۰/۲۸۹، ۰/۲۹۷ و ۰/۳۰۹ می‌باشد. همانطور که جدول ۶ نشان می‌دهد F به دست آمده معنادار می‌باشد. بنابراین لازم است که سهم هر یک را در پیش‌بینی متغیر

ملاک مشخص نمود (جدول ۷). با توجه به ضرایب بتا در جدول ۷ معلوم می شود که متغیرهای کنترل، خودگردانی مختل، مهارگسیختگی، بازخورد فکری، عاطفه منفی، اتفاق نظر، منطقی بودن به شکل معناداری دارای توان پیش بینی اختلال شخصیت وابسته هستند.

جدول ۷. پیش بینی متغیر اختلال شخصیت وابسته بر اساس متغیرهای پیش بین

گام	متغیر (عامل)	B	Beta	خطای معیار	t	سطح معنی داری	R	R ^۲
۱	مقدار ثابت	۰/۳۹۸		۰/۲۳۴	۱/۷۰۳	۰/۸۹		
	کنترل	۰/۲۱۵	۰/۴۱۲	۰/۰۲۵	۸/۴۹۷	۰/۰۱	۰/۴۱۲	۰/۱۶۹
۲	مقدار ثابت	-/۴۲۰		۰/۲۸۱	-۱/۴۹۵	۰/۱۳۶		
	کنترل	۰/۱۷۵	۰/۳۳۶	۰/۰۲۶	۶/۷۹۷	۰/۰۱	۰/۴۷۲	۰/۲۲۳
۳	مقدار ثابت	-/۵۹۲		۰/۲۸۱	-۲/۱۰۹	۰/۰۳۶		
	کنترل	۰/۱۴۶	۰/۲۸۰	۰/۰۲۷	۵/۴۷۱	۰/۰۱	۰/۴۹۹	۰/۲۴۹
۴	مقدار ثابت	۰/۱۸۰		۰/۳۶۷	۰/۴۹۲	۰/۶۳۳		
	کنترل	۰/۱۶۷	۰/۳۲۱	۰/۰۲۷	۶/۱۶۱	۰/۰۱	۰/۵۲۰	۰/۲۷۰
۵	مقدار ثابت	-/۰۷۳		۰/۳۷۲	-۰/۱۹۷	۰/۸۴۴		
	کنترل	۰/۱۴۰	۰/۲۶۸	۰/۰۲۸	۴/۹۱۴	۰/۰۱	۰/۵۳۷	۰/۲۸۹
۶	مقدار ثابت	-/۴۵۴		۰/۲۴۸	-۱/۱۰۱	۰/۲۷۱		
	کنترل	۰/۱۲۹	۰/۱۷۶	۰/۰۰۵	۴/۴۹۷	۰/۰۱	۰/۵۴۵	۰/۲۹۷
۷	مقدار ثابت	۰/۲۰۱		۰/۴۹۴	۰/۴۰۷	۰/۶۸۴		
	کنترل	۰/۱۳۴	۰/۲۵۷	۰/۰۲۹	۴/۶۸۰	۰/۰۱	۰/۵۵۶	۰/۳۰۹

** سطح معناداری معادل $p < 0/05$ در نظر گرفته شده است

جدول ۸. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رابطه اختلال شخصیت اجتنابی با متغیرهای پیش بین

گام	متغیر پیش بین	منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معنی داری
۱	کنترل	رگرسیون باقیمانده مجموع	۲۱۱/۵۹ ۹۴۷/۵۹ ۱۱۵۹/۱۹	۱ ۳۵۸ ۳۵۹	۲۱۱/۵۹ ۲/۶۷	۷۹/۰۴	۰/۰۰۱
۲	کنترل، حوزه طرد و بریدگی	رگرسیون باقیمانده مجموع	۲۹۵/۱۶ ۸۶۴/۰۲ ۱۱۵۹/۱۹	۲ ۳۵۷ ۳۵۹	۱۴۷/۵۸ ۲/۴۴	۶۰/۲۹	۰/۰۰۱
۳	کنترل، حوزه طرد و بریدگی، احساس گناه	رگرسیون باقیمانده مجموع	۳۲۱/۹۱ ۸۳۷/۲۷ ۱۱۵۹/۱۹	۳ ۳۵۶ ۳۵۹	۱۰۷/۳۰ ۲/۳۷	۴۵/۱۱	۰/۰۰۱
۴	کنترل، حوزه طرد و بریدگی، احساس گناه، ابراز	رگرسیون باقیمانده مجموع	۳۳۴/۲۶ ۸۲۴/۹۲ ۱۱۵۹/۱۹	۴ ۳۵۵ ۳۵۹	۸۳/۵۶ ۲/۳۵	۳۵/۵۵	۰/۰۰۱
۵	کنترل، حوزه طرد و بریدگی، احساس گناه، ابراز، عاطفه منفی	رگرسیون باقیمانده مجموع	۳۴۸/۰۳ ۸۱۱/۱۵ ۱۱۵۹/۱۹	۵ ۳۵۴ ۳۵۹	۶۹/۶۰ ۲/۳۱	۳۰/۰۳	۰/۰۰۱
۶	کنترل، حوزه طرد و بریدگی، احساس گناه، ابراز، عاطفه منفی، ارزش های برتر	رگرسیون باقیمانده مجموع	۳۵۸/۹۵ ۸۰۰/۲۳ ۱۱۵۹/۱۹	۶ ۳۵۳ ۳۵۹	۵۹/۸۲ ۲/۲۹	۲۶/۰۹	۰/۰۰۱
۷	کنترل، حوزه طرد و بریدگی، احساس گناه، ابراز، عاطفه منفی، ارزش های برتر، دوام	رگرسیون باقیمانده مجموع	۳۶۷/۸۸ ۷۹۱/۳۰ ۱۱۵۹/۱۹	۷ ۳۵۲ ۳۵۹	۵۲/۵۵ ۲/۲۷	۲۳/۱۱	۰/۰۰۱

** سطح معناداری معادل $p < 0/05$ در نظر گرفته شده است

معادله رگرسیون، ۷ متغیر کنترل، طرد و بریدگی، احساس گناه، ابراز، عاطفه منفی، ارزش های برتر و دوام را بیرون کشید که ضریب تعیین آنها به ترتیب ۰/۱۸۳، ۰/۲۵۵، ۰/۲۷۸، ۰/۲۸۸، ۰/۳۰۰، ۰/۳۱۰ و ۰/۳۱۷ می باشد. همانطور که جدول ۸ نشان می دهد F به دست آمده معنادار می باشد. بنابراین لازم است که سهم هر یک را در پیش بینی متغیر ملاک مشخص نمود (جدول ۹). با توجه به ضرایب بتا در جدول ۹ معلوم می شود که متغیرهای کنترل، طرد و بریدگی، احساس گناه، ابراز، عاطفه منفی، ارزش های برتر و دوام به شکل معناداری دارای توان پیش بینی اختلال شخصیت اجتنابی هستند.

جدول ۹. پیش بینی متغیر اختلال شخصیت اجتنابی بر اساس متغیرهای پیش بین

گام	متغیر (عامل)	B	Beta	خطای معیار	t	سطح معنی داری	R	R ^۲
۱	مقدار ثابت کنترل	۰/۹۸۷ ۰/۲۱۷	۰/۴۲۷	۰/۲۲۶ ۰/۰۲۴	۴/۳۶۹ ۸/۸۹۱	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱	۰/۴۲۷	۰/۱۸۳
۲	مقدار ثابت کنترل حوزه طرد و بریدگی	-۰/۰۶۵ ۰/۱۷۴ ۰/۰۲۳	۰/۲۸۲	۰/۲۸۱ ۰/۰۲۵ ۰/۰۰۴	-۰/۲۳۲ ۷/۰۹۵ ۵/۸۴۳	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱	۰/۵۰۵	۰/۲۵۵
۳	مقدار ثابت کنترل حوزه طرد و بریدگی احساس گناه	-۰/۵۱۲ ۰/۱۳۹ ۰/۰۲۰ ۰/۰۷۷	۰/۱۷۴	۰/۳۰۸ ۰/۰۲۶ ۰/۰۰۴ ۰/۰۲۳	-۱/۶۶۵ ۵/۲۷۸ ۵/۰۹۶۶ ۳/۳۵۳	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱	۰/۵۲۷	۰/۲۷۸
۴	مقدار ثابت کنترل حوزه طرد و بریدگی احساس گناه ابراز	۰/۰۰۹ ۰/۱۵۱ ۰/۰۲۰ ۰/۰۷۵ -۰/۰۷۷	-۰/۱۰۵	۰/۳۸۱ ۰/۰۲۷ ۰/۰۰۴ ۰/۰۲۳ ۰/۰۳۳	۰/۰۲۴ ۵/۶۶۴ ۴/۹۹۹ ۳/۲۶۵ -۲/۲۹۲	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۲۲	۰/۵۳۷	۰/۲۸۸
۵	مقدار ثابت کنترل حوزه طرد و بریدگی احساس گناه ابراز عاطفه منفی	-۰/۱۱۶ ۰/۱۳۱ ۰/۰۱۸ ۰/۰۶۹ -۰/۰۸۳ ۰/۰۷۷	۰/۱۲۳	۰/۳۸۲ ۰/۰۲۸ ۰/۰۰۴ ۰/۰۲۳ ۰/۰۳۳ ۰/۰۳۲	-۰/۳۰۵ ۴/۲۷۷ ۴/۶۷۷ ۲/۹۸۲ -۲/۴۹۹ ۲/۴۳۸	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۳ ۰/۰۱۳ ۰/۰۱۵	۰/۵۴۸	۰/۳۰۰
۶	مقدار ثابت کنترل حوزه طرد و بریدگی احساس گناه ابراز عاطفه منفی ارزش های برتر	-۰/۷۵۱ ۰/۱۲۷ ۰/۰۱۹ ۰/۰۶۰ -۰/۰۹۰ ۰/۰۷۳ ۰/۰۷۲	۰/۱۰۲	۰/۴۷۹ ۰/۰۲۸ ۰/۰۰۴ ۰/۰۲۳ ۰/۰۳۳ ۰/۰۳۲ ۰/۰۳۳	-۱/۵۶۹ ۴/۵۷۶ ۴/۷۴۵ ۲/۵۸۱ -۲/۷۱۳ ۲/۳۰۶ ۲/۱۸۳	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۰ ۰/۰۰۷ ۰/۰۲۲ ۰/۰۳۰	۰/۵۵۶	۰/۳۱۰
۷	مقدار ثابت کنترل حوزه طرد و بریدگی احساس گناه ابراز عاطفه منفی ارزشهای برتر دوام	-۰/۴۹۶ ۰/۱۴۸ ۰/۰۱۹ ۰/۰۶۰ -۰/۰۸۴ ۰/۰۷۴ ۰/۰۷۳ -۰/۰۷۳	-۰/۰۹۹	۰/۴۹۴ ۰/۰۳۰ ۰/۰۰۴ ۰/۰۲۳ ۰/۰۳۳ ۰/۰۳۱ ۰/۰۳۳ ۰/۰۲۷	-۱/۰۰۴ ۵/۰۰۰ ۴/۷۷۶ ۲/۵۹۴ -۲/۵۳۶ ۲/۳۵۶ ۲/۲۳۱ -۱/۹۸۱	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۱۰ ۰/۰۱۲ ۰/۰۱۹ ۰/۰۲۶ ۰/۰۴۸	۰/۵۶۳	۰/۳۱۷

سطح معناداری معادل $p < 0/05$ در نظر گرفته شده است

معادله رگرسیون، ۶ متغیر عاطفه منفی، دیدگاه ساده انگارانه درباره هیجان، روان پریشی، ارزش های برتر، مهارت گسیختگی و احساس گناه را بیرون کشید که ضریب تعیین

جدول ۱۰. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رابطه اختلال شخصیت و سواسی جبری با متغیرهای پیش بین

گام	متغیر پیش بین	منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معنی داری
۱	عاطفه منفی	رگرسیون	۴۵/۷۸	۱	۴۵/۷۸	۲۳/۴۶	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۶۹۰/۶۵	۳۵۸	۱/۹۵		
		مجموع	۷۳۶/۴۳	۳۵۹			
۲	عاطفه منفی، دیدگاه ساده انگارانه	رگرسیون	۶۷/۸۳	۲	۳۳/۹۱	۱۷/۹۰	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۶۶۸/۰۶۰	۳۵۷	۱/۸۹		
		مجموع	۷۳۶/۴۳	۳۵۹			
۳	عاطفه منفی، دیدگاه ساده انگارانه، روانپریشی	رگرسیون	۷۹/۴۰	۳	۲۶/۴۶	۱۴/۱۸	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۶۵۷/۰۳	۳۵۶	۱/۸۶		
		مجموع	۷۳۶/۴۳	۳۵۹			
۴	عاطفه منفی، دیدگاه ساده انگارانه، روانپریشی، ارزش های برتر	رگرسیون	۹۱/۷۸	۴	۲۲/۹۴	۱۲/۴۹	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۶۴۴/۶۵	۳۵۵	۱/۸۳		
		مجموع	۷۳۶/۴۳	۳۵۹			
۵	عاطفه منفی، دیدگاه ساده انگارانه، روانپریشی، ارزش های برتر، مهار گسیختگی	رگرسیون	۱۰۳/۶۶	۵	۲۰/۷۳	۱۱/۴۶	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۶۳۲/۷۷	۳۵۴	۱/۸۰		
		مجموع	۷۳۶/۴۳	۳۵۹			
۶	عاطفه منفی، دیدگاه ساده انگارانه، روانپریشی، ارزش های برتر، مهار گسیختگی، احساس گناه	رگرسیون	۱۱۷/۷۵	۶	۱۹/۶۲	۱۱/۰۷	۰/۰۰۱
		باقیمانده	۰/۶۱۸/۶۸	۳۵۳	۱/۷۷		
		مجموع	۷۳۶/۴۳	۳۵۹			

** سطح معناداری معادل $p < 0/05$ در نظر گرفته شده است

آنها به ترتیب ۰/۰۶۲، ۰/۰۹۲، ۰/۱۰۸، ۰/۱۲۵، ۰/۱۴۱ و ۰/۱۶۰ می باشد. همانطور که جدول ۱۰ نشان می دهد F به دست آمده معنادار می باشد. بنابراین لازم است که سهم هر یک را در پیش بینی متغیر ملاک مشخص نمود (جدول ۱۱). با توجه به ضرایب بتا در جدول ۱۱ معلوم می شود که متغیرهای عاطفه منفی، دیدگاه ساده انگارانه درباره هیجان، روان پریشی، ارزش های برتر، مهار گسیختگی و احساس گناه به شکل معناداری دارای توان پیش بینی اختلال شخصیت و سواسی جبری هستند.

جدول ۱۱. پیش بینی متغیر اختلال شخصیت و سواسی جبری بر اساس متغیرهای پیش بین

گام	متغیر (عامل)	B	Beta	خطای معیار	t	سطح معنی داری	R	R ²
۱	مقدار ثابت	۳/۸۹۵		۰/۱۸۲	۲۱/۳۴۹	۰/۰۰۱		
	عاطفه منفی	۰/۱۲۴	۰/۲۴۹	۰/۰۲۶	۴/۸۴۴	۰/۰۰۱	۰/۲۴۹	۰/۰۶۲
۲	مقدار ثابت	۲/۹۹۴		۰/۳۱۹	۹/۳۷۲	۰/۰۰۱		
	عاطفه منفی	۰/۱۰۶	۰/۲۱۳	۰/۰۲۶	۴/۱۰۳	۰/۰۰۱	۰/۳۰۴	۰/۰۹۲
	دیدگاه ساده انگارانه	۰/۰۶۲	۰/۱۷۷	۰/۰۱۸	۳/۴۱۲	۰/۰۰۱		

		۰/۰۰۱ ۰/۰۰۴ ۰/۰۰۱ ۰/۰۱۳	۸/۶۴۴ ۲/۸۸۲ ۳/۴۴۸ ۲/۴۹۰	۰/۳۲۵ ۰/۰۲۸ ۰/۰۱۸ ۰/۰۲۸	۰/۱۶۰ ۰/۱۷۷ ۰/۱۳۶	۲/۸۱۲ ۰/۰۸۰ ۰/۰۶۲ ۰/۰۶۹	مقدار ثابت عاطفه منفی دیدگاه ساده انکارانه روانپریشی	۳
۰/۱۰۸	۰/۳۲۸	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۲ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۸ ۰/۰۱۰	۸/۵۰۵ ۳/۱۲۸ ۴/۰۲۴ ۲/۶۶۶ -۲/۵۹۵	۰/۴۰۶ ۰/۰۲۸ ۰/۰۱۹ ۰/۰۲۸ ۰/۰۳۰	۰/۱۷۳ ۰/۲۱۲ ۰/۱۴۵ -۰/۱۳۶	۳/۴۵۰ ۰/۰۸۶ ۰/۰۷۵ ۰/۰۷۳ -۰/۰۷۷	مقدار ثابت عاطفه منفی دیدگاه ساده انکارانه روانپریشی ارزش های برتر	۴
۰/۱۲۵	۰/۳۵۳	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۰ ۰/۰۱۱	۸/۹۳۳ ۳/۴۶۰ ۳/۸۱۲ ۳/۴۸۷ -۲/۵۹۹ -۲/۵۶۴	۰/۴۱۴ ۰/۰۲۸ ۰/۰۱۸ ۰/۰۳۰ ۰/۰۲۹ ۰/۰۳۰	۰/۱۹۲ ۰/۲۰۱ ۰/۲۰۵ -۰/۱۳۵ -۰/۱۴۵	۳/۶۹۷ ۰/۰۹۶ ۰/۰۷۰ ۰/۱۰۴ -۰/۰۷۷ -۰/۰۷۶	مقدار ثابت عاطفه منفی دیدگاه ساده انکارانه روانپریشی ارزش های برتر مهارت گسیختگی	۵
۰/۱۴۱	۰/۳۷۵	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۲ ۰/۰۰۳ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۳ ۰/۰۰۱ ۰/۰۰۵	۸/۸۱۲ ۳/۱۳۲ ۲/۹۷۵ ۳/۲۱۸ -۳/۰۱۱ -۳/۲۹۳ ۲/۸۱۹	۰/۴۱۱ ۰/۰۲۸ ۰/۰۱۹ ۰/۰۳۰ ۰/۰۲۹ ۰/۰۳۱ ۰/۰۲۱	۰/۱۷۳ ۰/۱۶۱ ۰/۱۸۸ -۰/۱۵۷ -۰/۱۹۲ ۰/۱۶۳	۳/۶۳۰ ۰/۰۸۶ ۰/۰۵۶ ۰/۰۹۵ -۰/۰۸۹ -۰/۰۱۰ ۰/۰۵۸	مقدار ثابت عاطفه منفی دیدگاه ساده انکارانه روانپریشی ارزشهای برتر مهارت گسیختگی احساس گناه	۶
۰/۱۶۰	۰/۴۰۰							

● بحث و نتیجه گیری

○ هدف این پژوهش «تعیین نقش روان بنه های ناسازگار اولیه، صفات مرضی شخصیت و روان بنه های هیجانی در پیش بینی اختلال های خوشه C شخصیت و بررسی همبستگی بین متغیرهای پژوهش» می باشد. نتایج همبستگی نشان داد که بین روان بنه های ناسازگار اولیه حوزه طرد و بریدگی، روان بنه های هیجانی کنترل، احساس گناه و شرم و قابلیت درک و صفت مرضی عاطفه منفی با اختلال شخصیت اجتنابی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. با توجه به این ویژگی ها آنها اکثراً عاطفه منفی مثل خشم، غم و مخصوصاً ترس را تجربه می کنند و در جمع احساس شرم دارند؛ این شخصیت ها در کودکی خود عمدتاً سردی عاطفی مراقبان، فقدان محبت و تشویق، طرد شدن توسط مراقب، سوءاستفاده، تجاوز و غفلت را تجربه کرده اند و نتیجتاً به دلیل این تجارب این افراد به عنوان یک راهبرد مقابله ای از جامعه و اجتماع دوری می کنند (کلونینجر، ۱۹۹۹) و روان بنه های حوزه طرد و بریدگی را پرورش می دهند مثل رهاشدگی، انزوای اجتماعی، محرومیت هیجانی و بی اعتمادی و نقص و شرم

(وینبرشت و همکاران، ۲۰۱۶). این یافته همسو با پژوهش‌های پیشین است از جمله موری و همکاران (۲۰۱۶)، کار و فرانسیس *a* (۲۰۱۰) و کار و فرانسیس *b* (۲۰۱۰) و هایپوود و همکاران (۲۰۱۲).

○ همچنین نتایج همبستگی نشان داد که بین روان‌بنه‌های حوزه «خودگردانی» و عملکرد مختل، روان‌بنه هیجانی قابلیت درک و صفات مرضی عاطفی منفی و مهارت‌گسیختگی با اختلال شخصیت وابسته همبستگی مثبت معناداری وجود دارد. این افراد به دلیل اینکه در کودکی تجاربی مثل اضطراب جدایی، بیماری مزمن یا روش‌های فرزندپروری مقتدرانه یا سهل‌گیرانه (مراقبت بیش از حد) را داشته‌اند، روان‌بنه‌های حوزه خودگردانی و عملکرد مختل مثل وابستگی و بی‌کفایتی و شکست را دارند (ویدیجر، ۲۰۱۱). این یافته همسو با پژوهش‌های پیشین مثل کار و فرانسیس *a* (۲۰۱۰)، هایپوود و همکاران (۲۰۱۲) و میلر و همکاران (۲۰۱۵).

○ نتایج همبستگی در این پژوهش نیز نشان داد که روان‌بنه‌های حوزه «گوش به زنگی» بیش از حد بیشترین همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت وسواسی-جبری دارد و روان‌بنه هیجانی احساس گناه و دیدگاه ساده‌انگارانه به هیجان و صفت مرضی عاطفه منفی بیشترین همبستگی معنادار را با اختلال شخصیت وسواسی-جبری دارد. این افراد به دلیل اینکه در کودکی تجاربی مثل انتظارات بالای خانواده را داشته‌اند، روان‌بنه‌های حوزه «گوش به زنگی» بیش از حد مثل بازداری هیجانی، استانداردهای سخت‌گیرانه (کمال‌گرایی)، خودتنبیهی، منفی‌گرایی / بدبینی را دارند (دیدریچ و ودرهولزر، ۲۰۱۵). این یافته همسو با پژوهش‌های پیشین مثل کار و فرانسیس *a* (۲۰۱۰)، هایپوود و همکاران (۲۰۱۲)، ریدل و همکاران (۲۰۱۶) و لیجت و همکاران (۲۰۱۷) است.

○ با توجه به نتایج همبستگی و مطالعات رگرسیون گام به گام انجام شده در این پژوهش می‌توان گفت که متغیرهای کنترل، خودگردانی مختل، مهارت‌گسیختگی، بازخورد فکری، عاطفه منفی، اتفاق نظر، منطقی بودن به شکل معناداری دارای توان پیش‌بینی اختلال شخصیت وابسته هستند؛ در تبیین این نتایج می‌توان گفت که افراد دارای اختلال شخصیت وابسته به دلیل وابستگی بیمارگون به اطرافیان، فقدان خودمختاری و ترس از عدم حمایت مراقبان، به ندرت هیجان‌ات منفی مثل ترس را به طرز غیر قابل‌کنترلی تجربه می‌کنند و مدام

در مورد از دست دادن حمایت دیگران و تنها و بی کس ماندن بازخوردهای فکری دارند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان بیان کرد که افراد به دلیل کمال‌گرایی و معیارهای سخت‌گیرانه‌ای که دارند، به سختی از چیزی راضی هستند و ممکن است با خشم پاسخ دهند و وقتی چیزی مطابق میل آنها پیش نمی‌رود ممکن است کنترل خود را از دست بدهند یا احساس گناه بکنند. ویژگی‌های مشترک اختلال‌های شخصیت خوشه C ترس و اضطراب است؛ به همین دلیل در این پژوهش صفت مرضی عاطفه منفی در تمام اختلال‌های شخصیت این خوشه به عنوان متغیر پیش بین قوی مطرح است.

یادداشت‌ها

1. American Psychiatric Association
2. Diagnostic and statistical manual of mental disorders
3. Personality Diagnostic Questionnaire
4. Personality Inventory for DSM-5
5. Young Maladaptive Schema Questionnaire
6. Leahy Emotional Schema Scale

منابع

آهی، قاسم (۱۳۸۴). هنجاریابی فرم کوتاه پرسشنامه روان بنه یانگ (SQ-SS) (بررسی ساختار عاملی) بین دانشجویان دانشگاه‌های تهران در سال تحصیلی ۱۳-۱۴، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

صدوقی، زهره، آگیلار-وفایی، مریم، رسول‌زاده طباطبائی، کاظم، و اصفهانیان نامیه. (۱۳۸۷). تحلیل عاملی نسخه کوتاه پرسش‌نامه روان بنه یانگ در نمونه غیربالینی ایرانی. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۴ (۲)، ۲۱۹-۲۱۴.

Ashton, M. C., Lee, K., de Vries, R. E., Hendrickse, J., & Born, M. P. (2012). The maladaptive Personality Traits of the Personality Inventory for DSM-5 (PID-5) in relation to the HEXACO personality factors and schizotypy/dissociation. *Journal of Personality Disorders*, 26(5), 641-659.

Association, Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*: American Psychiatric Pub.

Bach, B., Lockwood, G., & Young, J. E. (2018). A new look at the schema therapy model: Organization and role of early maladaptive schemas. *Cognitive Behavior Therapy*, 47(4), 328-349.

Beeney, J. E., Lazarus, S. A., Hallquist, M. N., Stepp, S. D., Wright, A. G., Scott, L. N., & Pilkonis, P. A. (2019). Detecting the presence of a personality disorder using

- interpersonal and self-dysfunction. *Journal of Personality Disorders*, 33(2), 229-248.
- Carr, S. N., & Francis, A. J. (2010a). Early maladaptive schemas and personality disorder symptoms: An examination in a non-clinical sample. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 83(4), 333-349. (1)
- Carr, S. N., & Francis, A. J. (2010b). Do early maladaptive schemas mediate the relationship between childhood experiences and avoidant personality disorder features? A preliminary investigation in a non-clinical sample. *Cognitive Therapy and Research*, 34(4), 343-358. (2)
- Cloninger, C. R. (1999). *Personality and psychopathology*. American Psychiatric Pub.
- Cuijpers, P., Smit, F., Penninx, B. W., de Graaf, R., Ten Have, M., & Beekman, A. T. (2010). Economic costs of neuroticism: A population-based study. *Archives of General Psychiatry*, 67(10), 1086-1093.
- Diedrich, A., & Voderholzer, U. (2015). Obsessive-compulsive personality disorder: A current review. *Current Psychiatry Reports*, 17(2), 2.
- Hopwood, C. J., Thomas, K. M., Markon, K. E., Wright, A. G., & Krueger, R. F. (2012). DSM-5 personality traits and DSM-IV personality disorders. *Journal of Abnormal Psychology*, 121(2), 424.
- Joseph, S. (2019). *Personality disorders: New symptom-focused drug therapy*. Routledge.
- Leahy, R. L. (2018). *Emotional schema therapy: Distinctive features*. Routledge.
- Leahy, R. L. (2002). A model of emotional schemas. *Cognitive and Behavioral Practice*, 9(3), 177-190.
- Liggett, J., Sellbom, M., & Carmichael, K. L. (2017). Examining the DSM-5 Section III criteria for obsessive-compulsive personality disorder in a community sample. *Journal of Personality Disorders*, 31(6), 790-809.
- Livesley, W. J., & Larstone, R. (2018). *Handbook of personality disorders: Theory, research, and treatment*. Guilford Publications.
- Miller, J. D., Few, L. R., Lynam, D. R., & MacKillop, J. (2015). Pathological personality traits can capture DSM-IV personality disorder types. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 6(1), 32.
- Nordahl, H. M., Holthe, H., & Haugum, J. A. (2005). Early maladaptive schemas in patients with or without personality disorders: Does schema modification predict symptomatic relief? *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 12(2), 142-149.
- Oldham, J. M. (2018). DSM models of personality disorders. *Current Opinion in Psychology*, 21, 86-88.
- Riddle, M. A., Maher, B. S., Wang, Y., Grados, M., Bienvenu, O. J., Goes, F. S., &

- Greenberg, B. D. (2016). Obsessive–compulsive personality disorder: Evidence for two dimensions. *Depression and Anxiety, 33*(2), 128-135.
- Schmidt, N. B., Joiner, T. E., Young, J. E., & Telch, M. J. (1995). The Schema Questionnaire: Investigation of psychometric properties and the hierarchical structure of a measure of maladaptive schemas. *Cognitive Therapy and Research, 19*(3), 295-321.
- Weinbrecht, A., Schulze, L., Boettcher, J., & Renneberg, B. (2016). Avoidant personality disorder: A current review. *Current Psychiatry Reports, 18*(3), 29.
- Widiger, T. A. (2011). Personality and psychopathology. *World Psychiatry, 10*(2), 103.
- Yavuz, K. F., Turkcapar, M., Demirel, B., & Karadere, E. (2011). Adaptation, validity and reliability of the Leahy Emotional Schema Scale Turkish version based on Turkish university students and workers. *J Psychiatry Neurological Sci, 24*(4), 273-282.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی